

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 82.

Vydána dne 22. srpna 1922.

Obsah: (236.—240.) **236.** Zákon, kterým se doplňují a částečně v činnost uvádějí ustanovení zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 Sb. z. a n., jímž stát přejímá výkony zdravotně-policejní. — **237.** Zákon, kterým se upravuje výslužné lékařů obecních a obvodních, přeložených na odpovědnost před účinností zákona ze dne 13. července 1922, č. 236 Sb. z. a n., kterým se doplňují a částečně v činnost uvádějí ustanovení zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 Sb. z. a n., jímž stát přejímá výkony zdravotně-policejní, jakož i zaopatřovací požitky pozůstalých po uvedených lékařích, jakož i po obecních a obvodních lékařích zemřelých před účinností zákona zprvu uvedeného. — **238.** Zákon o rozšíření působnosti zemských úvěrních ústavů na Slovensko a Podkarpatskou Rus. — **239.** Zákon o dani výdělkové pravovárečných měšťanů (pravovárečných komunit). — **240.** Zákon o poskytnutí bezúročné státní zápůjčky 15,000.000 Kč na nejnutnější investice města Českého Těšína.

236.

Zákon ze dne 13. července 1922,

kterým se doplňují a částečně v činnost uvádějí ustanovení zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 Sb. z. a n., jímž stát přejímá výkony zdravotně-policejní.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I.

Ustanovení §§ 1 až 5, 7 až 14, odst. 1., zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 Sb. z. a n., pokud se netýkají pomocného personálu zdravotního, uvádějí se v činnost s těmito doplňky:

§ 1.

Ustanovení odst. 3. § 2 zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 Sb. z. a n. se doplňuje touto větou:

„Výjimky stanoví ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.“

§ 2.

Ustanovení § 5 téhož zákona se doplňují těmito odstavci:

„g) Odborná součinnost v oboru sociální péče a to jmenovitě v poradnách pro matky a kojence, v ústavech sociální péče, při zakládání zdravotních matrik a bytových katastrů, udílení bezplatných porad pro tuberkulosní chudé ve vlastní ordinaci, součinnost při řízení a vyučování službě samaritské a pod.

Rozsah povinností, uložených lékařům ustanoveným pro výkon veřejné služby zdravotní v obcích (lékařům obecním a obvodním), bude stanoven nařízením.

Podrobně budou určeny povinnosti těchto lékařů instrukcí služební, kterou vydá ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy ve shodě s ministerstvy zúčastněnými po vyžádaném dobrém zdání komor lékařských a státní zdravotní rady.“

§ 3.

Předpisy § 7 téhož zákona se doplňují takto:

„Výkon služby zdravotní je upraven po zdravotních obcích a po zdravotních obvodech, v něž jsou obce za tím účelem sdruženy.

Před touto úpravou jest vyslechnouti zúčastněné obce i zřízené zdravotní rady a příslušné okresní nemocenské pokladny.

Je-li ve zdravotní obci ustanoveno několik lékařů, mohou býti jednomu z nich přikázána práva a povinnosti lékaře náčelního, zodpovědného za tuto službu.“

§ 4.

§ 12 téhož zákona doplňuje se tímto odstavcem:

„Ve výjimečných, zvláštního zřetele hodných případech může ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy prominouti státní zkoušku lékařskou (fysikální) i těm lékařům obecním a obvodním, kteří až do svého převzetí do služby státní nevykazují plných pěti let služebních.“

II.

Zdravotní rady.

§ 5.

V městech se zvláštním statutem, v městech municipálních a v městech s regulovaným magistrátem jest tam, kde to ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy uzná potřebným, zřídit zdravotní radu obecní, v každém pak okresu správním zdravotní radu okresní.

Do zdravotních rad buďte povoláni zejména lékaři obecní (obvodní), členové obecních zastupitelstev, znalci z oborů s veřejným zdravotnictvím souvislých v obvodu obce usedlí, zástupci pokladen nemocenských, odborových organizací, zástupci spolků s účely zdravotně sociálními, humánními, tělovýchovnými a p.

Zdravotní komise zřízené pro úkoly veřejné služby zdravotní v obcích podle předpisů starších se zrušují.

Působnost zdravotních a zdravotně-sociálních komisí (výborů), zřízených pro vlastní účely obecní mimo dosah tohoto zákona, není však dotčena.

§ 6.

Ohledně volitelnosti do zdravotních rad a okolností vylučujících z ní platí obdobně ustanovení zákona ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n.

Kdo byl povolán do zdravotní rady, jest povinen členství toto přijmouti. Povolání lze odmítnouti pouze z důvodů, z nichž i volbu do obecního zastupitelstva lze odmítnouti.

Přespolním členům zdravotní rady přísluší náhrada výloh cestovních; jinak je členství ve zdravotní radě úřadem bezplatným.

§ 7.

Zdravotní rady jsou povolány, aby podávaly návrhy a dobrá zdání o otázkách, týkajících se veřejných zájmů zdravotních, zdravotně-sociálních a zdravotně-humanitních, jakož i spolupůsobily při výkonu dozoru na ústavy a zařízení těmto zájmům sloužící.

Při epidemiích ustaví se zdravotní rada jako komise epidemická; jí přísluší pak i spolupůsobiti při opatřeních, jež byla nařízena úřady k tomu příslušnými.

Blíže předpisy o zřízení zdravotních rad, jakož i jejich řád jednací, budou vydány vládním nařízením.

III.

Právní poměry lékařů obecních a obvodních.

§ 8.

Do té doby, než bude možno provéstí ustanovení § 8 zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 Sb. z. a n. stanoví se požitky obecních a obvodních lékařů smlouvou služební, kterou s každým z nich sjedná ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy nebo úřad tímto ministerstvem k tomu zmocněný, na dobu zaručující správný výkon služby zdravotní podle tohoto zákona.

Smlouvou budou se řídit i jiné služební poměry těchto lékařů, pokud nebudou upraveny instrukcí služební.

Vzor služební smlouvy vydá ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem vnitra a ministerstvem financí a po vyslechnutí lékařských organizací.

Smluvní požitky služební počínající částkou 10.000 Kč nemají přesahovati roční částku 24.000 Kč. Se svolením vlády lze přiznati výjimečně i požitky vyšší. Smluvní nároky na zaopatřovací požitky lékařů obecních a obvodních nebo jejich rodin nemají býti vyšší než požitky, jež by příslušely úředníkům státním a členům jejich rodin za podmínek jinak stejných. Pensijní základna se stanoví se smluvními požitky služebními ve smlouvě služební.

Jak mají býti zaopatřovací požitky hrazeny, bude stanoveno vládním nařízením.

Nároky převzatých, v době účinnosti tohoto zákona definitivně ustanovených lékařů obecních a obvodních na služební a zaopatřovací požitky nabyté na základě dosavadních zákonů ustanovení, jsou zachovány, pokud nepřesahují výše služebních a zaopatřovacích požitků stanovených ve služební smlouvě sjednané podle tohoto zákona; to platí i o nabytých nárocích členů jejich rodin. Požitky tyto budou hrazeny z pokladny státní, započtou se však do celkových požitků ve služební smlouvě stanovených.

Požitky služební a zaopatřovací převyšující nároky uvedené v odstavci předchozím, řídí se podle ustanovení smlouvy služební.

Také ostatní nároky převzatých, v době účinnosti tohoto zákona definitivně ustanovených lékařů obecních a obvodních založené na jejich dosavadním poměru služebním, zejména nárok na další trvalé jejich ustanovení,

mají býti zachovány, ačli neodporují ustanovením tohoto zákona a znění sjednané smlouvy.

Lékaři obecní a obvodní před účinností tohoto zákona definitivně ustanovení, kteří by se zdráhali sjednati smlouvu služební na základě ustanovení tohoto zákona, budou dáni na odpočinek a budou jim poskytnuty zaopatřovací požitky, pokud by na ně měli podle dosud platných zákonů nárok, ve výši těmito zákony stanovené.

Částky, o které nároky na požitky služební, přiznané obecním a obvodním lékařům před účinností tohoto zákona, převyšují požitky příslušející jim podle uzavřené smlouvy služební, nejsou dotčeny. Závazek k další jich výplatě je posuzovati dle dosavadního poměru právního; z prostředků státních nelze jich hradiťi.

Také povinnosti lékařů obecních a obvodních, jež jim mimo povinnosti podle tohoto zákona a podle znění služební smlouvy náleží plniti za vyšší požitky dle ustanovení předchozího, jest posouditi podle dosavadního poměru; ani tyto povinnosti nemají býti dotčeny, ačli nejsou na závalu vlastním služebním povinnostem lékařů obecních a obvodních podle tohoto zákona a smlouvy služební.

§ 9.

Vykonávající úkoly uložené jim tímto zákonem a smlouvou služební, mají obecní a obvodní lékaři povahu orgánů veřejných.

§ 10.

Uprázdňená místa obecních a obvodních lékařů obsadí se zpravidla ze soutěže veřejné.

§ 11.

Kdo z lékařů po účinnosti tohoto zákona nově ustanovených zastával aspoň dvě léta zdravotní službu ve zdravotních obvodech zejména na Slovensku nebo v Podkarpatské Rusi, jichž obsazení z veřejné soutěže nebylo lze provésti, má po dobu šesti let od působnosti tohoto zákona počítaje, při obsazování místa obecního a obvodního lékaře v ostatním území státním přednost před žadateli jinými; bude-li toho třeba, zůstává se prodloužiti tuto lhůtu vládnímu nařízení.

Mezi několika žadateli, kterým toto přednostní právo přísluší, rozhoduje délka doby služební v uvedených obvodech ztrávená.

§ 12.

Obvodnímu lékaři přísluší za služební cesty konané do obcí v jeho obvodu roční náhrada úhrnem vypočtená podle vládního nařízení, jež o tom bude vydáno.

Výše cestovní náhrady může býti se svolením ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem financí pro krajiny zvláště neschůdné přiměřeně zvýšena.

Lékaři obecní nároků na cestovní náhradu nemají. Přesahuje-li však služební okrsek obecního lékaře 5 km², může mu ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem financí povolit náhradu cestovní podle pravidel uvedených.

§ 13.

Lékařům obecním a obvodním je dovoleno vykonávati soukromou praxi, pokud to není na újmu jejich povinností služebním; mimo to může jim býti dovoleno přijmouti místo smluvního lékaře závodního, poštovního, železničního, lékaře nemocenských pokladen a pod.

Povolení takové udílí příslušný úřad II. stoliice.

Lékařem nemocničním nemůže býti lékař obecní neb obvodní ustanoven; k lékařům v době účinnosti tohoto zákona za nemocniční lékaře již ustanoveným se toto nařízení nevztahuje, leč by byl ohrožen výkon služby zdravotní.

§ 14.

Zaopatřovací požitky lékařů obecních a obvodních přeložených na odpočinek před účinností tohoto zákona, jakož i zaopatřovací požitky pozůstalých po těchto lékařích, budou upraveny zvláštním zákonem.

IV.

Opatření zvláštní.

§ 15.

Každá obec a každé město municipální je povinně postarati se o to, aby se chudým rodičkám dostalo při porodu bezplatné pomoci. Za tím účelem má každá obec zdravotní sama, ostatní obce pak buď samy buď společně s jinými obcemi téhož obvodu zdravotního ustanoviti potřebný počet spolehlivých pomocnic porodních. Odměny jejich se hradí z prostředků obecních. Nuzným obcím poskytne ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem financí podpory z prostředků státních.

§ 16.

Pro nutné umístění a ošetřování rodiček, osob nemocných a nakažlivými chorobami stížených jsou povinny obce zdravotní a města s právem municipálním sama, jiné obce pak buď samy buď společně s jinými obcemi téhož obvodu zdravotního zařídití místnosti tomuto účelu vyhovující a opatřiti je prostředky potřebnými k ošetřování a dopravě.

§ 17.

Obce a města municipální jsou dále povinny:

1. Opatřiti si potřebný personál pro ošetřování rodiček, osob nemocných a nakažlivými chorobami stížených (§ 16 tohoto zákona);

2. dodati obecnímu a obvodnímu lékaři, jenž o to požádá, povoz na jeho cestu služební za náhradu, která bude stanovena příslušným úřadem I. stolice; povoz je povinna dodati obec, jíž se cesta služební týče, a přísluší obci té právo uložiti povinnost tuto majitelům povozů v obci usedlým;

3. zapraviti léky, předepsané obecním neb obvodním lékařem pro chudé nemocné;

4. dodati bezplatně desinfekční prostředky při porodech chudých žen.

Jde-li o příslušnici cizí, zachovává se obci právo, žádati náhradu nákladu tím vzešlého dle příslušných ustanovení zákonných;

5. založiti a řádně doplňovati soupis osob, které požívají trvalého zaopatření chudinského, jakož i soupis mrzáků, hluchoněmých, slepých, kretinů, choromyslných a jiných osob neduživých, nad nimiž přísluší obecnímu nebo obvodnímu lékaři dozor zdravotní, dodati je tomuto lékaři a oznamovati mu i všechny nastalé změny;

6. hraditi věcné náklady těch zařízení služby zdravotní, jež jim dosud podle platných a tímto zákonem nezrušených předpisů hraditi náleží.

§ 18.

V obcích a městech municipálních, které nesplní povinností uložených jim tímto zákonem, učiní potřebné opatření na jich náklad úřady příslušné (hlava VII.).

§ 19.

Zvláštní povinnosti, uložené obcím a městům municipálním podle zákonných předpisů o zamezení a potlačení nemocí nakažlivých, nejsou tímto zákonem dotčeny.

V.

O úhradě.

§ 20.

K částečné úhradě nákladů spojených s provedením tohoto zákona mají, pokud je sluší hraditi z prostředků státních, sloužiti poplatky za úřední výkony veřejné služby zdravotní, tak zejména za účast orgánů veřejné zdravotní služby při řízeních stavebních, za prohlídky, exhumace a převozy mrtvol, za zdravotní dozor nad podniky průmyslovými a živnostenskými, poplatky za vysvědčení lékařská, stanovené na základě vládních nařízení, jež budou vydána. Poplatky tyto plynou do všeobecné pokladny státní.

Bližší předpisy budou vydány vládním nařízením.

§ 21.

Zákon ze dne 22. ledna 1891, č. 14 z. z., pro Čechy se zrušuje; dávky podle něho dříve povolené případnou pokladně státní potud, pokud slouží k úhradě nákladů služby zdravotní, jež bude podle tohoto zákona hraditi z prostředků státních.

VI.

Ustanovení všeobecná.

§ 22.

Za chudého ve smyslu tohoto zákona jest pokládati vedle osob požívajících trvalého zaopatření chudinského i osoby, jichž chudobu potvrdil oprávněný zástupce obce.

K žádosti lékaře obecního nebo obvodního, příslušné rady zdravotní i z povinnosti úřední přezkoumá správnost potvrzení o chudobě vydaného úřad příslušný dle hlavy VII. tohoto zákona.

§ 23.

O stížnostech podle tohoto zákona podaných jest rozhodovati pořadem stolic správních. Ke stížnosti jest oprávněna i obec, jíž se dotýká opatření nebo rozhodnutí podle tohoto zákona nebo podle nařízení na základě jeho vydaných.

§ 24.

Na plnění předpisů tohoto zákona i nařízení k němu vydaných dohlížíjí příslušné úřady z povinnosti úřední; závady ve službě zdravotní jest povinna oznámiti příslušnému úřadu i zdravotní rada.

§ 25.

Každé jednání proti opatřením nařízeným podle tohoto zákona jakož i zanedbání jich trestá se, ačli není trestným dle všeobecného zákona trestního, příslušným úřadem politickým (administrativní policejní vřehností) pokutou peněžitou od 20 do 1000 Kč, při nedobytnosti vězením do tří neděl.

VII.

O příslušnosti.

§ 26.

Pokud tento zákon neustanovuje jinak, obstarává výkon zdravotní služby podle tohoto zákona stát, a to v první stolici úřady okresními, v druhé stolici úřady župními; ve městech se zvláštním statutem, v městech s regulovaným magistrátem a v městech municipálních jest první stolicí župní úřad.

Vláda jest zmocněna v prvních pěti letech působnosti tohoto zákona ustanoviti nařízením, aby ke zjednodušení a sjednocení správy některé věci, jež náležejí do působnosti okresních úřadů, byly svěřeny v první stolici úřadům župním, rovněž pak aby věci, jež náležejí do působnosti úřadů župních, byly svěřeny úřadům okresním.

V nejvyšším stupni jest příslušným ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

§ 27.

Pokud nebudou zřízeny okresní a župní úřady (čl. II. zákona ze dne 29. února 1920, č. 126 Sb. z. a n.), nastupuje:

a) v území republiky mimo Slovensko a Podkarpatskou Rus na místo župních úřadů zemský politický úřad, na místo okresních úřadů okresní politický úřad;

b) na Slovensku a v Podkarpatské Rusi na místo župních úřadů, pokud jde o města s regulovaným magistrátem, župan, pokud jde o města s právem municipálním, župan té župy, v jejímž území město leží, na místo okresních úřadů slúžnovské úřady.

VIII.

Ustanovení závěrečná.

§ 28.

Zákon tento nabývá účinnosti pro Slovensko, Podkarpatskou Rus a Slezsko dnem 1. července 1922, pro ostatní území republiky Československé dnem 1. ledna 1923. Dnem účinnosti jeho pozbývají v uvedených úze-

mích platnosti dosavadní předpisy, jež jsou s tímto zákonem v rozporu.

Zřízení zdravotních obcí a obvodů podle § 7 zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 Sb. z. a n., a podle § 3 tohoto zákona buď provedeno na Slovensku, v Podkarpatské Rusi a ve Slezsku nejdéle do 1. ledna 1923, v ostatním území republiky ve lhůtách, které se ustanoví vládním nařízením.

§ 29.

Až budou v Československé republice zřízeny zemské župní svazy, převezmou tyto svazy lékaře služby zdravotní, jichž se tento zákon týká, na základě zvláštního nařízení a od doby, která tímto nařízením bude ustanovena.

Působnost zemských župních svazů ve věcech zdravotních a zařazení jich do ústrojí úřadů jednotné veřejné služby zdravotní, zřízení zdravotních rad při zemských župních svazech, přechod úhrady v hlavě V. tohoto zákona uvedené na zemské župní svazy, jakož i právní a hmotné poměry lékařů zdravotní služby, které zemské župní svazy převezmou, upraví se zvláštním zákonem.

§ 30.

Provedením tohoto zákona se pověřuje ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministry zúčastněnými.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Beneš v. r.

Tučný v. r.

za ministra Dra Vrbenského.

237.

Zákon ze dne 13. července 1922,

kterým se upravuje výslužné lékařů obecních a obvodních, přeložených na odpočinek před účinností zákona ze dne 13. července 1922, č. 236 Sb. z. a n., kterým se doplňují a částečně v činnost uvádějí ustanovení zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 Sb. z. a n., jímž stát přejímá výkony zdravotně-policejní, jakož i zaopatřovací požitky pozůstalých po uvedených lékařích, jakož i po obecních a obvodních lékařích zemřelých před účinností zákona zprvu uvedeného.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně: